“BARQAROR RIVOJLANISH VA YASHIL TRANSFORMATSIYANING ZAMONAVIY MEXANIZMLARI”

Xalqaro ilmiy-amaliy anjuman materiallari to‘plami

I-qism

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

“REAL IQTISODIYOT” KAFEDRASI

“BARQAROR RIVOJLANISH VA YASHIL TRANSFORMATSIYANING ZAMONAVIY MEXANIZMLARI”

xalqaro ilmiy-amaliy anjuman

MATERIALLARI TO‘PLAMI

2026-yil 25-may

I bo‘lim

SAMARQAND-2026

UO‘K: 332.1:502.131.1(06)
KBK: 65.04+20.18
A 80
Artikov, Z.S.
“Barqaror rivojlanish va yashil transformatsiyaning zamonaviy mexanizmlari” Xalqaro ilmiy-amaliy anjuman materiallari to‘plami (I-II qism) [Matn] / Z.S. Artikov ; muharrir O.M. Pardayev va boshq.- Toshkent: TURON NASHR (Mirzo Abdullo nur savdo), 2026.-406 b.

TO‘PLOVCHI VA NASHRGA TAYYORLOVCHI:
Z.S.Artikov – iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori, professor.

NASHR UCHUN MAS’ULLAR:
O.M.Pardayev – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;
G.M.Shadiyeva – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;
T.S.Sharipov – iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent;
Sh.A.Sultonov – iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor;
R.J.Qurbonova – iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori, dotsent;
Z.I.Abdullayeva – iqtisod fanlari bo‘yicha falsafa doktori, dotsent;
D.S.Musinov – iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori, dotsent;
B.O.Do‘stmatov – iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori, dotsent;
Z.I.Sattarova – dotsent v.b;
Z.K.Raximov – iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori, dotsent;
M.E.Erdonov – iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori, dotsent v.b.;

SAHIFALOVCHILAR:
M.E.Erdonov – SamISI “Real iqtisodiyot” kafedrasi PhD, dotsent v.b.
S.B.Iskandarov – SamISI “Real iqtisodiyot” kafedrasi assistenti;
Sh.N.Mirzayeva – SamISI “Real iqtisodiyot” kafedrasi assistenti;
A.I.Asrorov – SamISI “Real iqtisodiyot” kafedrasi assistenti;
V.A.Fozilov – SamISI “Real iqtisodiyot” kafedrasi assistenti;
Sh.SH.Mirzaxadjayeva – SamISI “Real iqtisodiyot” kafedrasi assistenti.

Ilmiy-amaliy anjuman materiallarida barqaror rivojlanish va yashil transformatsiyaning zamonaviy mexanizmlarini shakllantirishga doir nazariy-metodologik yondashuvlar, iqtisodiyot tarmoqlarida ekologik barqarorlikni ta’minlash jarayonida yashil texnologiyalarni joriy etish bilan bog‘liq muammo va yechimlar, hududlarni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishda resurslardan oqilona foydalanish, energiya samaradorligini oshirish, kam uglerodli rivojlanish tamoyillarini qo‘llash masalalari yoritilgan. Unda yashil iqtisodiyotga o‘tish jarayonlarini jadallashtirish, ekologik xavfsizlikni ta’minlash, innovatsion va investitsion mexanizmlarni takomillashtirish, davlat va hududiy rivojlanish strategiyalarida yashil transformatsiya ustuvorliklarini belgilash bo‘yicha nazariy qarashlar hamda amaliy tavsiyalar o‘z ifodasini topgan.

Ushbu to‘plamda professor-o‘qituvchilar, doktorantlar, mustaqil tadqiqotchilar, magistrlar va iqtidorli talabalarning xizmatlar sohasida tarkibiy o‘zgarishlarni amalga oshirishning zamonaviy texnologiyalariga bag‘ishlangan maqola va tezislari o‘rin olgan.

To‘plam materiallaridan iqtisodiyot yo‘nalishida tahsil olayotgan bakalavrlar, magistrlar, doktorantlar, mustaqil izlanuvchilar, davlat idoralari xizmatchilari va shu soha mutaxassislari o‘z faoliyatlarida foydalanishi mumkin.

Tezislar mualliflar tahririda bosilmoqda. Ularda keltirilgan raqamlar, faktlar, xulosa va tavsiyalarga mualliflar mas’ul. Ularning ayrim fikrlari tashkiliy guruh qarashlariga to‘g‘ri kelmasligi mumkin.

В материалах научно-практической конференции освещены теоретико-методологические подходы к формированию современных механизмов устойчивого развития и зелёной трансформации, проблемы и пути их решения, связанные с внедрением зелёных технологий в процессе обеспечения экологической устойчивости отраслей экономики, а также вопросы рационального использования ресурсов, повышения энергоэффективности и применения принципов низкоуглеродного развития в социально-экономическом развитии регионов. В них также нашли отражение теоретические взгляды и практические рекомендации по ускорению процессов перехода к зелёной экономике, обеспечению экологической безопасности, совершенствованию инновационных и инвестиционных механизмов, а также определению приоритетов зелёной трансформации в государственных и региональных стратегиях развития.

В сборнике собраны статьи и тезисы профессоров, преподавателей, докторантов, независимых исследователей, магистров и талантливых студентов о современных технологиях реализации структурных изменений в сфере услуг.

Материалы сборника могут использовать бакалавры, магистры, докторанты, независимые исследователи, сотрудники государственных органов и специалисты данной области, обучающиеся в области экономики.

Тезисы редактируются авторами. Авторы несут ответственность за представленные в них цифры, факты, выводы и рекомендации. Некоторые их мнения могут не соответствовать взглядам организационной группы.

The materials of the scientific-practical conference highlight theoretical and methodological approaches to the formation of modern mechanisms for sustainable development and green transformation, as well as problems and solutions related to the introduction of green technologies in ensuring the ecological sustainability of economic sectors. They also address issues of rational resource use, improving energy efficiency, and applying low-carbon development principles in the socio-economic development of regions. The materials further present theoretical views and practical recommendations on accelerating the transition to a green economy, ensuring environmental security, improving innovation and investment mechanisms, and defining green transformation priorities within national and regional development strategies.

This collection contains articles and theses by professors, doctoral students, independent researchers, masters and talented students on modern technologies for implementing structural changes in the services sector.

The materials in the collection can be used by bachelors, masters, doctoral students, independent researchers, government officials and specialists in this field studying in the field of economics.

Abstracts are edited by the authors. The authors are responsible for the figures, facts, conclusions and recommendations presented therein. Some of their views may not reflect those of the organizational group.

UO‘K: 332.1:502.131.1(06)
KBK: 65.04+20.18

ISBN 978-9910-5219-5-9

© Artikov, Z.S., 2026-y.
© Samarqand iqtisodiyot va servis instituti, 2026-y.
© “TURON NASHR” nashriyoti, 2026-y.

YOSHLAR TURIZMIDA INNOVATSION TURISTIK MAHSULOTLARNI SHAKLLANTIRISHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEXANIZMLARI

Bahriddinova Diyora Farhod qizi
O‘zbekiston Respublikasi, Samarqand iqtisodiyot
va servis institutining (PhD) doktoranti
Muallifning elektron manzili: *diyora.bahriddinova@gmail.com*

Annotatsıya. Mazkur tezisda yoshlar turizmini rivojlantirishda innovatsion turistik mahsulotlarni shakllantirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlari, ularning iqtisodiy samaradorligi va amaliy ahamiyati tadqiq etilgan. Yoshlarning turistik xizmatlarga bo‘lgan ehtiyojlari, qiziqishlari va iste’mol xulq-atvoridagi o‘zgarishlarni hisobga olgan holda zamonaviy turistik mahsulotlarni ishlab chiqish, ularni bozorga olib chiqish hamda iste’molchilarga yetkazishning samarali usullari yoritilgan. Xususan, madaniy-ma’rifiy, ekologik, sarguzasht, gastronomik, ta’limiy va raqamli turizm yo‘nalishlarida innovatsion turistik mahsulotlarni shakllantirish imkoniyatlari tahlil qilingan. Shuningdek, turistik korxonalar, ta’lim muassasalari, mahalliy hokimliklar va xususiy tadbirkorlik subyektlari o‘rtasidagi hamkorlikni rivojlantirish, davlat-xususiy sheriklik mexanizmlaridan foydalanish, investitsiyalarni jalb etish hamda raqamli marketing vositalarini qo‘llashning tashkiliy-iqtisodiy jihatlari asoslab berilgan. Tadqiqot natijasida yoshlar turizmi uchun raqobatbardosh, iqtisodiy jihatdan samarali va iste’molchilar talabiga mos innovatsion turistik mahsulotlarni shakllantirish bo‘yicha ilmiy-amaliy taklif va tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Kalit so‘zlar: yoshlar turizmi, innovatsion turistik mahsulot, tashkiliy-iqtisodiy mexanizm, turistik xizmatlar, turistik infratuzilma, iqtisodiy samaradorlik, raqamli marketing, turistik talab, davlat-xususiy sheriklik, investitsiya, raqobatbardoshlik, turistik destinatsiya.

Аннотация. В данной тезисной работе исследуются организационно-экономические механизмы формирования инновационных туристических продуктов в сфере молодежного туризма, их экономическая эффективность и практическое значение. Рассматриваются современные подходы к разработке, продвижению и реализации туристических продуктов с учетом потребностей, интересов и изменений потребительского поведения молодежи. Особое внимание уделяется возможностям формирования инновационных туристических продуктов в направлениях культурно-познавательного, экологического, приключенческого, гастрономического, образовательного и цифрового туризма. Кроме того, обосновывается значение развития сотрудничества между туристическими предприятиями, образовательными учреждениями, органами местного самоуправления и субъектами частного

предпринимательства, привлечения инвестиций, использования механизмов государственно-частного партнерства и инструментов цифрового маркетинга. По результатам исследования разработаны научно-практические предложения и рекомендации по формированию конкурентоспособных, экономически эффективных и ориентированных на потребности молодежи инновационных туристических продуктов.

Ключевые слова: молодежный туризм, инновационный туристический продукт, организационно-экономический механизм, туристические услуги, туристическая инфраструктура, экономическая эффективность, цифровой маркетинг, туристический спрос, государственно-частное партнерство, инвестиции, конкурентоспособность, туристическая дестинация.

Abstract. This thesis examines the organizational and economic mechanisms for developing innovative tourism products in the youth tourism sector, focusing on their economic efficiency and practical significance. It explores modern approaches to designing, promoting, and delivering tourism products in accordance with young people's needs, interests, and changing consumer behavior. Particular attention is given to the development of innovative products in cultural and educational tourism, ecotourism, adventure tourism, gastronomic tourism, and digital tourism. The study also highlights the importance of strengthening cooperation among tourism enterprises, educational institutions, local authorities, and private businesses, as well as attracting investment, implementing public-private partnership mechanisms, and utilizing digital marketing tools. Based on the research findings, scientific and practical recommendations are proposed for developing competitive, economically efficient, and consumer-oriented innovative tourism products that meet the expectations of young travelers.

Keywords: youth tourism, innovative tourism product, organizational and economic mechanism, tourism services, tourism infrastructure, economic efficiency, digital marketing, tourism demand, public-private partnership, investment, competitiveness, tourism destination.

Kirish. Jahon iqtisodiyotida turizm sohasining jadal rivojlanishi, xalqaro turistik almashinuvlarning kengayishi va iste’molchilar talabining diversifikatsiyalashuvi turistik mahsulotlarni shakllantirishga nisbatan yangicha yondashuvlarni talab etmoqda. Ayniqsa, yoshlar turizmi turizm industriyasining istiqbolli segmentlaridan biri sifatida alohida ahamiyat kasb etmoqda. Chunki yoshlar aholining faol, yangiliklarga intiluvchan, zamonaviy texnologiyalardan keng foydalanadigan hamda sayohat qilish orqali yangi bilim va tajribaga ega bo‘lishga qiziqadigan qatlamini tashkil etadi. Shu sababli yoshlar ehtiyojlariga mos innovatsion turistik mahsulotlarni ishlab chiqish va ularni samarali bozorga taklif etish turizm sohasini rivojlantirishning muhim yo‘nalishlaridan biri

hisoblanadi.

Yoshlar turizmida innovatsion turistik mahsulotlarni shakllantirish an’anaviy sayohat xizmatlarini takomillashtirish bilangina cheklanmaydi. Ushbu jarayon yangi turistik yo‘nalishlar, mavzuli sayohat dasturlari, interaktiv ekskursiyalar, ekologik va sarguzasht turizmi, ta’limiy sayohatlar, gastronomik marshrutlar hamda raqamli texnologiyalarga asoslangan xizmatlarni yaratishni ham nazarda tutadi. Bunda yoshlarning moliyaviy imkoniyatlari, bo‘sh vaqtini tashkil etish xususiyatlari, xavfsizlikka bo‘lgan talablari, individual qiziqishlari va zamonaviy sayohat madaniyatini hisobga olish muhim ahamiyatga ega. O‘zbekistonda yoshlar turizmini rivojlantirish uchun katta turistik salohiyat mavjud. Mamlakatimizning boy tarixiy-madaniy merosi, noyob me’moriy obidalari, tabiiy landshaftlari, milliy urf-odatlari va gastronomik an’analari innovatsion turistik mahsulotlarni yaratish uchun keng imkoniyatlar taqdim etadi. Xususan, Samarqand, Buxoro, Xiva, Shahrisabz kabi tarixiy shaharlarda yoshlar uchun mo‘ljallangan tematik ekskursiyalar, interaktiv tarixiy sayohatlar, hunarmandchilik mahorat darslari, gastronomik turlar va madaniy festivallarni tashkil etish orqali hududlarning turistik jozibadorligini yanada oshirish mumkin. Shuningdek, tog‘li hududlarda ekologik, ekstremal va sarguzasht turizmi mahsulotlarini rivojlantirish yoshlar turizmining geografik qamrovini kengaytirishga xizmat qiladi.

Innovatsion turistik mahsulotlarni shakllantirishda tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarning samarali yo‘lga qo‘yilishi alohida ahamiyatga ega. Bunda turistik korxonalar, transport tashkilotlari, mehmonxonalar, umumiy ovqatlanish korxonalari, ta’lim muassasalari va mahalliy davlat hokimiyati organlari o‘rtasidagi o‘zaro hamkorlikni mustahkamlash zarur. Shu bilan birga, investitsiyalarni jalb qilish, moliyaviy resurslardan oqilona foydalanish, imtiyozli turistik paketlarni ishlab chiqish, narx siyosatini takomillashtirish va davlat-xususiy sheriklik asosida yangi turistik loyihalarni amalga oshirish mazkur yo‘nalishning iqtisodiy barqarorligini ta’minlaydi.

Bugungi kunda yoshlar turistik mahsulotlarni tanlashda nafaqat narx va xizmat sifatiga, balki sayohatning mazmuni, taassurotlar xilma-xilligi, interaktiv imkoniyatlar, raqamli qulayliklar va individual yondashuvga ham katta e’tibor qaratmoqda. Shu bois turistik korxonalar tomonidan iste’molchilar talabini muntazam o‘rganish, bozor segmentatsiyasini amalga oshirish, innovatsion marketing strategiyalarini qo‘llash va turistik mahsulotlarni diversifikatsiyalash raqobatbardoshlikni ta’minlovchi muhim omillardan hisoblanadi.

Shundan kelib chiqib, mazkur tadqiqotning asosiy maqsadi yoshlar turizmida innovatsion turistik mahsulotlarni shakllantirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini o‘rganish, ularni rivojlantirishga ta’sir etuvchi omillarni aniqlash hamda turistik mahsulotlarning iqtisodiy samaradorligi va raqobatbardoshligini oshirishga qaratilgan ilmiy-amaliy taklif va tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat.

Asosiy qism. Innovatsion turistik mahsulot — bu an'anaviy turistik xizmatlarni yangi

texnologik, tashkiliy yoki marketing yechimlari asosida qayta ishlab chiqish natijasida yuzaga keladigan, iste'molchiga qo'shimcha qiymat yaratuvchi turistik taklif hisoblanadi. Xalqaro tahliliy ma'lumotlarga ko'ra, global yoshlar turizmi bozorining hajmi 2025-yilda 387,5 milliard AQSH dollarini tashkil etgan bo'lib, 2034-yilga borib yillik o'rtacha 17,5 foizlik o'sish sur'ati bilan 1,5 trillion dollardan oshishi prognoz qilinmoqda — bu esa innovatsion mahsulotlar uchun ulkan bozor salohiyatini ko'rsatadi.

Yoshlar segmentiga moslashtirilgan innovatsion mahsulot bir qator o'ziga xos xususiyatlarga ega: u raqamli platformalar orqali masofaviy va mustaqil tashkil etiladi, past byudjetli hamda moslashuvchan narx siyosatiga asoslanadi, tajriba va ta'sirchanlikka (experience-based) yo'naltirilgan bo'ladi, shuningdek ijtimoiy tarmoqlar orqali targ'ib qilinishga mos keladi. Tahliliy hisobotlarga ko'ra, ijtimoiy ta'sirga ega va hamjamiyatga asoslangan (community-based) turizm segmenti yillik 19,8 foizga o'sib, yoshlar sayohat bozorida eng tez rivojlanayotgan yo'nalishlardan biriga aylangan. Bunday mahsullarga ko'ngilli turizm, ta'lim-sayohat (edu-tourism), ekstremal va sarguzasht turlari misol bo'la oladi. Innovatsion turistik mahsulotlarni shakllantirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmi bir necha o'zaro bog'liq tarkibiy elementlardan iborat. Davlat-xususiy sherikchilik (DXSH) ushbu mexanizmning asosiy bo'g'ini bo'lib, davlat tomonidan infratuzilma va huquqiy baza yaratilishi, xususiy sektor tomonidan esa innovatsion g'oyalarning amaliy joriy etilishini ta'minlaydi.

Grant dasturlari va moliyalashtirish mexanizmlari O'zbekistonda so'nggi yillarda sezilarli darajada kengaymoqda. 2025-yilda yoshlar bandligini ta'minlash dasturlari doirasida tijorat banklari va Yoshlar ishlari agentligi orqali 400 million AQSH dollari ajratilgan bo'lib, 2026-yilda yana qo'shimcha 200 million dollar ajratilishi rejalashtirilgan. "Yoshlar biznesi" va "Kelajakka qadam" dasturlari doirasida 15 ming nafar yosh tadbirkor o'z bizneslarini tashkil etgan va natijada 50 mingdan ortiq yangi ish o'rni yaratilgan. O'zini o'zi band qilgan yoshlar uchun maksimal kredit miqdori 100 million so'mdan 300 million so'mgacha, yosh tadbirkorlar loyihalarini moliyalashtirish chegarasi esa 5 milliarddan 10 milliard so'mgacha oshirilgan, innovatsion startaplar esa 100 ming AQSH dollarigacha investitsiya olish imkoniyatiga ega. Shuningdek, 2026-yildan boshlab har yili o'tkaziladigan Yosh tadbirkorlar chempionati doirasida 100 tagacha biznes va startap loyihasi tanlab olinib, ularning rivojlanishiga Yoshlar tadbirkorligini rivojlantirish davlat jamg'armasi hamda "Yoshlar Ventures" venchur jamg'armasi mablag'lari hisobidan 1 milliard so'mgacha mablag' yo'naltirilmoqda.

Klasterlashtirish mexanizmi turistik korxonalar, ta'lim muassasalari, mahalliy hokimiyat organlari va IT-kompaniyalarini yagona hamkorlik tizimiga birlashtirib, resurslarning samarali taqsimlanishini va innovatsion yechimlarning tezroq joriy etilishini ta'minlaydi. Bundan tashqari, inkubatorlar va akselerator dasturlari yosh tadbirkorlarga mentorlik va texnik ko'mak ko'rsatish orqali ushbu mexanizmni to'ldiradi.

Mavjud statistik ma'lumotlarga ko'ra, mamlakatimizda har yili taxminan 600 ming yosh mehnat bozoriga kirib kelmoqda va bu ko'rsatkich 2030-yilga borib 1 million kishiga yetishi mumkin, so'rovnomalar natijasiga ko'ra esa yoshlarning uchdan bir qismi o'z biznesini boshlashni istaydi. Shunga qaramay, bir qator omillar yoshlar turizmida innovatsion mahsulotlarni shakllantirishga to'sqinlik qilmoqda: moliyalashtirish manbalariga kirish imkoniyatlarining cheklanganligi, davlat-xususiy sherikchilik mexanizmlarining amaliyotda yetarli darajada ishlamasligi, turistik korxonalar va ta'lim muassasalari o'rtasidagi klaster aloqalarining zaifligi, hamda yosh tadbirkorlarning loyiha boshqaruvi va raqamli marketing bo'yicha kompetensiyasining yetishmasligi. Ushbu muammolarni bartaraf etish uchun maqsadli grant dasturlarini turizm sohasiga ixtisoslashtirish, DXSH shartnomalarining amaliy mexanizmlarini soddalashtirish, hududiy turistik klasterlarni institutsional jihatdan mustahkamlash hamda yoshlar uchun innovatsion tadbirkorlik bo'yicha maxsus o'quv dasturlarini joriy etish zarur.

Xulosa va takliflar. O'tkazilgan tahlil asosida quyidagi tashkiliy-iqtisodiy takliflar ishlab chiqildi: birinchidan, mintaqaviy darajada yoshlar turizmi klasterlarini tashkil etish va unga turistik korxonalar, oliy ta'lim muassasalari hamda mahalliy hokimiyatni jalb qilish; ikkinchidan, Yoshlar tadbirkorligini rivojlantirish davlat jamg'armasi va "Yoshlar Ventures" venchur jamg'armasi mablag'laridan turizm yo'nalishidagi innovatsion loyihalar uchun alohida kvota ajratish; uchinchidan, davlat-xususiy sherikchilik asosida yoshlar uchun raqamli turistik platformalar yaratish loyihalarini amalga oshirish; to'rtinchidan, turistik ta'lim dasturlariga innovatsion tadbirkorlik va loyiha boshqaruvi modullarini kiritish. Ushbu chora-tadbirlar yoshlar turizmi sohasida innovatsion mahsulotlar yaratish salohiyatini oshirish hamda mintaqaviy turizm iqtisodiyotining barqaror rivojlanishiga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti qarorlari — yoshlar tadbirkorligini qo'llab-quvvatlash chora-tadbirlari, 2025–2026.

2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 5-yanvardagi PF-5611-sonli “O‘zbekiston Respublikasida turizmni jadal rivojlantirishga oid qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi Farmoni.

3. O‘zbekiston Respublikasining 2019-yil 18-iyuldagi O‘RQ-549-sonli “Turizm to‘g‘risida”gi Qonuni.

4. O'zbekiston Respublikasi Yoshlar ishlari agentligi rasmiy ma'lumotlari.

5. Yoshlar tadbirkorligini rivojlantirish davlat jamg'armasi va "Yoshlar Ventures" venchur jamg'armasi axborotlari.

6. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Statistika agentligi. O‘zbekiston Respublikasida turizm va dam olish sohasi rivojlanishining asosiy ko‘rsatkichlari. – Toshkent, 2024.

MUNDARIJA

I SHO‘BA. BARQAROR RIVOJLANISH VA YASHIL TRANSFORMATSIYANING NAZARIY, AMALIY VA METODOLOGIK MUAMMOLARI.		
G.M.Shadieva	Yashil iqtisodiyot nazariyasi va global iqtisodiy transformatsiya tendensiyalari	5
Z.S.Artikov	Barqaror rivojlanish konsepsiyasining zamonaviy iqtisodiyotdagi nazariy asoslari	10
Р.Ж.Курбанова	Chakana savdo xizmatlari bozorini zamonaviy innovatsion yondashuvlar orqali rivojlantirish	13
S.B.Boboqulov	Sanoat klasterlarini jahon xo'jaligida tutgan o'rni	16
З.И.Саттарова	Эволюция концептуальных основ и актуальные подходы к типологизации туристских кластеров в современной науке	20
J.A.Maxmudov	Yashil transformatsiya sharoitida xizmat ko‘rsatish sohasini barqaror rivojlantirishning nazariy-metodologik muammolari	23
F.E.Jomonqulova	Ma’lumotlar bazasini real vaqtda kuzatib borish, ma’lumotlar bazasini ishga tushirish va o‘chirish	34
Z.S.Artikov **I.Q.Ravshanova**	Hududiy xizmatlar sektorida yashil transformatsiya va aholi farovonligi	37
F.Sh.Shonazarov	Aksiyadorlik jamiyatlarida raqamli transformatsiya omillari: tashkiliy inersiya, inson kapitali va yashil boshqaruvning o‘rni	39
F.Shanazarov	Ijtimoiy xizmatlarning inson kapitalini rivojlantirishdagi o‘rni va ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotga ta’sir mexanizmlar	42
А.Х.Джумаев	Концепции зелёной экономики в экономической науке	45
Д.Абдуллаева	Структурная трансформация строительных услуг Самаркандской области: динамика, тенденции и методы оценки	49
Н.Б.Рузиева	«Пути повышения эффективности отраслей сферы услуг при зелёной экономики»	51
Zhu YuMing	Expansion paths for sustainable development of tourism infrastructure, taking georgia as an example	53
M.E.Erdonov **M.A.Samiyev**	Toyloq tumanida sanoat korxonalari eksport salohiyatini oshirish imkoniyatlari.	56

D.S.Musinov	Does digital heritage governance promote inclusive growth? A preliminary study based on world heritage sites in uzbekistan	61
M.A.Abdivoxidov	Raqamli iqtisodiyot sharoitida xizmatlar sohasida barqaror rivojlanish va yashil transformatsiyaning nazariy-metodologik asoslari	64
Т.Э.Толибова **М.П.Давлатова**	Совершенствование институциональных механизмов финансирования проектов зеленой экономики в Узбекистане на основе цифровых инноваций	68
A.A.Shermatov	Hududlarni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishda ekologik barqarorlik va yashil iqtisodiyotning o‘rni	73
З.И.Абдуллаева **М.А.Адилжонова**	Цена и количество рыночного равновесия для сети или услуги	79
II SHO‘BA. YASHIL TRANSFORMATSIYA JARAYONLARIDA HAL ETILISHI LOZIM BO‘LGAN DOLZARB MASALALAR VA ULARNING YECHIMLARI		
Н.М.Жунусбекова **Е.Туркебаева**	Влияние экологической устойчивости на социально-экономическое развитие территорий	82
Z.S.Artikov	Yashil iqtisodiyotga o‘tishda energiya tejamkor texnologiyalarni joriy etish muammolari	88
З.И.Саттарова	Приоритетные направления и принципиальные положения концепции агроэкотуризма как перспективного сектора туристской индустрии узбекистана	93
З.И.Абдуллаева **С.А.Махмудов**	Теоретические основы зелёной экономики: подходы и определения учёных	96
Z.S.Artikov	Iqlim o‘zgarishi sharoitida resurslardan samarali foydalanish yo‘llari	98
З.И.Абдуллаева **С.А.Махмудов**	Международные организации и зелёная экономика: современные тенденции и перспективы сотрудничества	102
N.X.Ruzibayeva	Sanoat korxonalarida investitsiya mexanizmini rivojlantirish	104
F.Sh.Shonazarov	Aksiyadorlik jamiyatlarida raqamli transformatsiya to‘siqlari va ekologik boshqaruv yechimlari	109

F.E.Jomonqulova	Tarmoq texnologiyalari va ularning axborot tizimidagi o‘rni	112
S.B.Boboqulov	Uy-joy qurilish jarayonida kommunal xizmat ko'rsatish jarayonini inobatga olishning zaruriyati	116
А.Х.Джумаев	Ўзбекистонда атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва қишлоқ хўжалигида яшил иқтисодиётга ўтишнинг айрим масалалари	120
Н.Б.Рузиева	«Роль экологической устойчивости и «зеленой экономики» в социально-экономическом развитии регионов Узбекистана»	124
M.A.Abdivoxidov	Xizmatlar sohasida yashil transformatsiya jarayonlarida hal etilishi lozim bo‘lgan dolzarb masalalar va ularning tashkiliy-iqtisodiy yechimlari	127
M.E.Erdonov	Conceptual and Methodological Foundations for Assessing Green Transformation Performance in Service Industries	131
D.S.Musinov	Ishsizlik va uning iqtisodiy oqibatlari	136
D.H.Shaymardonova E.E.Salimov	Davlat budjeti taqchilligi va uni moliyalashtirish mexanizmlari	140
Zhao Ying	Green transformation of the hotel industry in the digital age: urgent issues and solutions	143
Z.I.Abdullayeva Sh.Otonazarov	Biznes jarayonlarini tadqiq qilishda ijtimoiy so‘rovlar o‘tkazish	147
M.Sh.Xudayarova	Xizmat ko’rsatish sohasining aholi forovonligini oshirishdagi roli	152
D.S.Musinov	Влияние макроэкономической среды на эффективность субъектов малого предпринимательства в сфере услуг	157
Ф.Ф.Саламов У.Б.Нуриддинова	Оценка экономической эффективности кластерной модели в сфере услуг	159
III SHO‘BA. HUDUDLARNI IJTIMOIY-IQTISODIY RIVOJLANTIRISHDA EKOLOGIK BARQARORLIK VA YASHIL IQTISODIYOTNING O‘RNI		
Z.S.Artikov	Qishloq hududlarida ekologik barqarorlikni ta’minlashning iqtisodiy mexanizmlari	161
Jie Zheng	Sustainable tourism flow management in the green transformation of cultural heritage	165

	protection: dunhuang's experience and implications for samarkand	
З.И.Саттарова	Историко-культурный потенциал великого шёлкового пути как основа межрегиональной туристской стратегии стран центральной азии	169
Н.Б.Рузиева	«Инновации, инвестиции и институты: Три кита «зеленой» экономики»	179
А. Х.Джумаев	Келажакдаги глобал ва минтақавий иқлим ўзгариши ҳамда яшил иқтисодиётга ўтиш зарурати	181
M.E. Erdonov	Hududlarni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishda ekologik barqarorlikning iqtisodiy ahamiyati	185
З. И.Абдуллаева **С. Р.Наимов**	Рыночная структура, стратегия фирмы и эффективность	188
Х. К.Каршибоев **К. К.Мурадов**	Анализ стандартного отклонения с использованием модели garch	190
M.E. Erdonov	Роль экологической устойчивости и зеленой экономики в социально-экономическом развитии регионов	193
D.E.Umurzakova	To‘siqsiz turizm xizmatlarini takomillashtirish asosida xizmat ko‘lamini kengaytirish	196
Sh.N.Mirzayeva	Shahar infratuzilmasini ekologik modernizatsiya qilishning ustuvor yo‘nalishlari	200
R.A.Qulmurodova	Yashil transformatsiya sharoitida yetkazib berish xizmatlarida so‘nggi mil logistikasini rivojlantirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlari	205
M.A.Abdivoxidov	Hududlarni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishda ekologik barqarorlik va yashil iqtisodiyotning xizmatlar sohasi bilan integratsion o‘rni	208
Н.Б.Рузиева	«Устойчивое развитие и «зеленая» трансформация: На пути к решению практических и методологических проблем»	212
D.S.Musinov	Yashil bankchilik va ekologik moliyalashtirishning barqaror iqtisodiy rivojlanishdagi o‘rni	216
S.B.Jurakulova	Agroturizm xizmatlarini boshqarishni innovatsion yo‘llari	219
D.H.Shaymardonova **D.Maxmayoquboyev**	Sun’iy intelektning insoniyat va mehnat bozoriga ta’siri	222

G.M.Toxirova	Savdo korxonalarini rivojlantirishda forsayt (foresight) amaliyotini qo‘llanilishi	225
A.A.Shermatov	Yashil transformatsiya jarayonlarida hal etilishi lozim bo`lgan dolzarb masalalar va ularning yechimlari	230
Д.Уразов	Цифровые технологии и искусственный интеллект в управлении зелёной трансформацией регионов	234
IV SHO‘BA. YASHIL TRANSFORMATSIYA BO‘YICHA DAVLAT VA HUDUDIY RIVOJLANTIRISH STRATEGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI.		
PhD Z.S.Artikov	Hududiy boshqaruvda ekologik siyosat samaradorligini oshirish masalalari	237
J.M.Qurbonov D.Khakimov	Корхонани инновацион ривожлантиришда инновацион лойиҳаларнинг ўрни	240
З.И.Саттарова	Кластерная политика туристской отрасли: теоретические основания и практические инструменты осуществления	247
M.E. Erdonov	Barriers and Solution Pathways for the Low-Carbon Transition of the Service Sector	249
А. Х.Джумаев	Экологические аспекты зелёного развития экономики	253
J.M.Qurbonov D.Khakimov	Инновацион фаолият кўрсаткичлари асосида корхоналарни таққослаш таҳлили	257
З. И.Абдуллаева С. А.Махмудов	Актуальные вопросы зелёной экономики в современных условиях	260
M.Q.Nizomov	Mamlakatimizni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish hamda yashil iqtisodiyotning ro‘li	262
M.E. Erdonov	Hududiy rivojlantirish strategiyalarida yashil indikatorlar tizimini joriy etish masalalari	265
M.E. Erdonov	Совершенствование государственных и региональных стратегий зеленой трансформации	268
A.A. Shermatov	Barqaror rivojlanish va yashil ransformatsiyaninng nazariy, amaliy va metodologik muammolari	271
D.S.Musinov	Moliyaviy texnologiyalarning milliy iqtisodiyotni rivojlantirishdagi ahamiyati va strategik istiqbollari	277
D. I.Ro‘ziyeva F. M.Jo‘ramurodova	Qayta tiklanuvchi energiya manbalarini rivojlantirish orqali karbon chiqindilarini kamaytirish yo‘llari	280

S.B.Jurakulova	Raqamli iqtisodiyotga o‘tish sharoitida agroturizmni boshqarishni takomillashtirish	284
D.H. Shaymardonova **S.A.Mirzayev**	Raqamli iqtisodiyot sharoitida davlat moliyasini boshqarish samaradorligini oshirish yo‘llari	288
D.H. Shaymardonova **S.I.Muxtorova**	Raqamli iqtisodiyotning rivojlanishi va uning ahamiyati	292
D.H. Shaymardonova **S.J.Olloyorov**	O‘zbekistonda "yashil" energetikaga o‘tishda raqamli smart-texnologiyalarning iqtisodiy samaradorligini oshirish yo‘llari	297
D.Sattorov	Yashil transformatsiya sharoitida hududiy infratuzilmani barqaror rivojlantirish strategiyalari	301
J.S.Bozorov	Kichik biznes xizmatlari va bandlikni oshirish masalalari	304
J.A.Saloxidinov	Markaziy osiyoda yashil iqtisodiyotga o‘tish va ekologik barqarorlik	307
Х.К.Каршибоев **К.К.Мурадов**	Анализ микроэкономической эффективности цифровых платежных систем с использованием эконометрических методов	311
Н.Б.Рузиева	«Зеленая» экономика — локомотив социально-экономического развития Узбекистана»	314
Д.Уразов	Цифровые технологии и искусственный интеллект в управлении зелёной трансформацией регионов	317
V SHO‘BA. YASHIL IQTISODIYOT-NING INNOVATSION, INVESTITSION VA INSTITUTSIONAL MEXANIZMLARINI RIVOJLANTIRISH MASALALARI		
Z.S.Artikov	Yashil investitsiyalarni jalb etishning zamonaviy mexanizmlari	320
З.И.Саттарова	Японская модель организации внутреннего туризма и перспективы её адаптации к условиям туристской отрасли узбекистана	323
Х. К.Каршибоев **К. К.Мурадов**	Main trends in the development of the world tourism and hospitality industry	327
З. И.Абдуллаева **С. А.Махмудов**	Современные тенденции развития зелёной экономики	330
D.H.Shaymardonova **R.O.Salimova**	Tijorat banklarida raqamli xizmatlarni rivojlantirish istiqbollari	332
A.D.Xidirov	Hududlarda tog‘ turizmini tashkil etish va marshrutlari bo‘yicha tavsiyalar	336

А.Х.Джумаев	Приоритеты экологической политики узбекистана.	342
N.X.Ruzibayeva	Yashil iqtisodiyot moliyaviy mexanizmidan foydalanish yo‘llari	347
M.Q.Nizomov	Yashil iqtisodiyot mexanizmlarini rivojlantirishning global masalalari	352
Ф.Ф.Саламов **Р.Аминджанова**	Пути развития туристических услуг в условиях цифровой трансформации	355
M.E.Erdonov	Инновационные, инвестиционные и институциональные механизмы развития зеленой экономики	357
Sh.A.Buranov	Samarqand viloyatida yashil iqtisodiyotning innovatsion, investitsion va institutsional mexanizmlarini rivojlantirish masalalari	360
S.N.Hukumova	Ijara xizmatlari bozorining nazariy asoslari va zamonaviy rivojlanish tendensiyalari	363
D.H.Shaymardonova **S.Mukhamednazarova**	The role of digital banking in the modern economy.	370
D.H.Shaymardonova **S.J.Meliboyev**	Raqamli iqtisodiyot sharoitida kichik biznes subyektlarining raqobatbardoshligini oshirish	375
Z.I.Abdullayeva **Y.I.Sharipova**	Yashil iqtisodiyotga o'tish sharoitida innovatsiya va investitsiyalarni boshqarishni takomillashtirish	379
M.E.Erdonov **J.S.Bozorov**	Raqamli xizmatlar iqtisodiy o‘sish omili sifatida	383
N.B.Yahyoxonov	Xizmatlar sohasida yashil transformatsiyani ta’minlashda raqamli marketingning o‘rni va samaradorlikni oshirish mexanizmlari	388
Z.I.Abdullayeva **У.Б.Нуриддинова**	Этические нормы труда	392
Н.Б.Рузиева	«Механизмы развития «зеленой» экономики: Инструменты для устойчивого будущего»	394
Z.I.Abdullayeva **Н.Д.Султонова**	Теоретико-методологические основы исследования роли искусственного интеллекта в системе обслуживания клиентов	397
Sh.Abdurasulov	Turizm sohasini rivojlanishida kreativ turizmning tutgan o‘rni	400
Sh.Abdurasulov	Turizmni milliy iqtisodiyotning muhim drayveri sifatida rivojlantirish imkoniyatlari	402

M.S.Qarshiyeva	Chakana savdoda marketing strategiyalarini takomillashtirish va savdo hajmini oshirish yo‘llari	405
M.S.Qarshiyeva	Raqamli texnologiyalar asosida chakana savdo samaradorligini oshirish yo‘llari	410
O.B.Ulmasova	Xizmatlar sohasida kichik biznes korxonalarni innovatsion rivojlantirishda raqamli texnologiyalarning o‘rni	417
J.S.Pardayev	Oliy ta’lim xizmatlarini davlat tomonidan tartibga solish mexanizmlarini takomillashtirishda innovatsion yondashuvlardan foydalanish	421
A.A.Butayev	O‘zbekistonda kambag‘allikni qisqartirishda tijorat banklari moliyaviy xizmatlarining o‘rni va rivojlanish istiqbollari	425
U.N.Nizamov	O‘zbekiston tijorat banklarida innovatsion texnologiyalarni joriy etish va transformatsiya jarayonlarining istiqbollari	429
A.A.Butayev	O‘zbekiston Respublikasida kambag‘allikni qisqartirishda tijorat banklarining moliyaviy xizmatlari takomillashtirish	435
U.N.Nizamov	Raqamli iqtisodiyot sharoitida O‘zbekiston tijorat banklarini transformatsiya qilish: muammolar va rivojlanish istiqbollari	439
Sh.M.Kenjayeva	Xizmat ko‘rsatish sohasida hududiy transport xizmatlari bozorini rivojlantirish va aholi talabini prognozlashning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish	444
Sh.M.Kenjayeva	Hududiy transport xizmatlari bozorini rivojlantirish va aholi talabini prognozlashning iqtisodiy-uslubiy asoslarini takomillashtirish	448
Sh.A.Xo'jamov	Xizmatlar bozorida iste’molchilar sodiqligini shakllantirishga ta’sir etuvchi omillar va ularning iqtisodiy ahamiyati	453
Sh.A.Xo'jamov	Raqamli texnologiyalar asosida xizmatlar bozorida iste’molchilar sodiqligini oshirish imkoniyatlari	458
N.A.Qudratov	Qurilish xizmatlari bozorida raqobatbardoshlikni oshirishning iqtisodiy omillari	463
N.A.Qudratov	Qurilish korxonalarida resurslardan samarali foydalanish orqali xizmatlar sifatini oshirish yo‘llari	467

Ch.M.Karshiyeva	O‘zbekistonda raqamli xizmatlar eksportini rivojlantirish va uning iqtisodiy samaradorligini oshirish istiqbollari	471
J. A. Xolboyev	O‘zbekistonda axborot-kommunikatsiya xizmatlarining rivojlanishi va iqtisodiy ahamiyati	477
J. A. Xolboyev	Rivojlanayotgan mamlakatlarda transport infratuzilmasini takomillashtirishning iqtisodiy ahamiyati	481
Ch.M.Karshiyeva	Markaziy Osiyo davlatlari turizm xizmatlari eksportini kengaytirish va xalqaro bozordagi raqobatbardoshligini oshirish	485
D.F.Bahriddinova	Raqamli texnologiyalar asosida yoshlar turizmini rivojlantirish va turistik korxonalar raqobatbardoshligini oshirish istiqbollari	491
D.F.Bahriddinova	Yoshlar turizmida innovatsion turistik mahsulotlarni shakllantirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlari	496
S.I.Mukhamedova	Temir yo‘l transportida yo‘lovchi chiptalarini qaytarish operatsiyalarining iqtisodiy mohiyati va ularni hisobga olish xususiyatlari	501
D.F.Bahriddinova	Sun’iy intellekt va raqamli platformalardan foydalanish orqali yoshlar turizmi xizmatlari samaradorligini oshirish yo‘llari	506
S.I.Mukhamedova	Elektron yo‘lovchi chiptalarini qaytarish operatsiyalarini hisobga olishda raqamli texnologiyalardan foydalanish imkoniyatlari	513
D.F.Bahriddinova	Yoshlar turizmida barqaror rivojlanish tamoyillarini joriy etish va ekologik turistik xizmatlar salohiyatini kengaytirish	521

“Barqaror rivojlanish va yashil transformatsiyaning zamonaviy mexanizmlari”
xalqaro ilmiy-amaliy anjuman
MATERIALLARI TO‘PLAMI
2026-yil 25-may

ISBN: 978-9910-5219-5-9

4174

«TURON NASHR» nashriyoti
100129. O‘zbekiston Respublikasi
Samarqand viloyati, Samarqand shahri,
Xo‘ja Ahror Valiy ko‘chasi, 37-uy.
Tasdiqnoma: № 4174 (22.09.2020-y.)

Nashriyot muharriri: M.Roziqova

Musahhih: F.Tohirova

Bosishga 04.06.2026-yilda ruxsat etildi.

Qog’oz bichimi 210×297 1/4.

«Times New Roman» garniturasi.

Shartli bosma tobog’i 25.0.

Adadi 50 nusxa. Buyurtma raqami: N-33

«NAVRO‘Z POLIGRAF» MCHJ matbaa

bo‘limida chop etildi.

Tasdiqnoma: 374736 29.08.2024-yil.

Samarqand shahri, X.Abdullayev ko’chasi, 63-uy.